

PRIJEDLOG

Na temelju članka 19. stavka 5. i članka 27. stavka 3. Zakona o zaštiti zraka (Narodne novine, broj 130/2011), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj _____ 2014. godine donijela

UREDBU

o utvrđivanju Popisa mjernih mjesta za praćenje koncentracija pojedinih onečišćujućih tvari u zraku i lokacija mjernih postaja u državnoj mreži za trajno praćenje kvalitete zraka

Članak 1.

(1) Ovom se Uredbom utvrđuje Popis mjernih mjesta za praćenje koncentracija onečišćujućih tvari: u zraku: sumporovog dioksida, dušikovog dioksida i dušikovih oksida, lebdećih čestica (PM₁₀ i PM_{2,5}), olova, benzena, ugljikovog monoksida, prizemnog ozona i prekursora prizemnog ozona, arsena, kadmija, žive, nikla, benzo(a)pirena i drugih policikličkih aromatskih ugljikovodika u zraku.

(2) Uredbom se utvrđuju lokacije mjernih postaja u državnoj mreži za trajno praćenje kvalitete zraka u zonama i aglomeracijama na teritoriju Republike Hrvatske.

Članak 2.

Ovom se Uredbom u pravni poredak Republike Hrvatske prenose sljedeće direktive Europske unije:

- Direktiva 2008/50/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2008. o kvaliteti zraka i čistom zraku za Europu (SL L 152, 11.6.2008.),
- Direktiva 2004/107/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. prosinca 2004. o arsenu, kadmiju, živi, niklu i policikličkim aromatskim ugljikovodicima u zraku (SL L 23, 26.1.2005.).

Članak 3.

Pojmovi koji se koriste u ovoj Uredbi sukladni su pojmovima utvrđenim u Zakonu o zaštiti zraka.

Članak 4.

(1) Popis mjernih mjesta za praćenje koncentracija sumporovog dioksida (SO₂), dušikovog dioksida i dušikovih oksida (NO₂), lebdećih čestica (PM₁₀ i PM_{2,5}), olova, benzena, ugljikovog monoksida (CO), prizemnog ozona (O₃) i prekursora prizemnog ozona (hlapivi organski spojevi – HOS-evi), arsena, kadmija, žive, nikla, benzo(a)pirena (BaP) i drugih policikličkih aromatskih

ugljikovodika (PAU), pokazatelja prosječne izloženosti za $PM_{2,5}$ (PPI) te kemijskog sastava $PM_{2,5}$ su:

ZONA / AGLOMERACIJA	MJERNO MJESTO	KLASIFIKACIJA MJERNOG MJESTA	ONEČIŠĆUJUĆA TVAR
HR 01	Kopački rit	ruralna pozadinska	O_3 ; PM_{10} ; $PM_{2,5}$
HR 01	Desinić	ruralna (O_3) / ruralna pozadinska	O_3 ; NO_2 ; PM_{10}
HR 01	Varaždin	prigradska	O_3 ; NO_2
HR 02	Slavonski Brod-1	prigradska (O_3) / gradska pozadinska	O_3 ; SO_2 ; NO_2 ; $PM_{2,5}$
HR 02	Sisak-1	industrijska	benzen, PM_{10} ; BaP, PAU, teški metali
HR 02	Kutina-1	prigradska (O_3) / gradska pozadinska	O_3 ; PM_{10}
HR 03	Plitvička jezera	ruralna pozadinska	PM_{10} ; $PM_{2,5}$; kemijski sastav $PM_{2,5}$
HR 03	Parg	ruralna pozadinska	O_3
HR 03	Karlovac	prigradska	O_3 ; NO_2
HR 04	Višnjan	ruralna pozadinska	PM_{10}
HR 04	Pula Fižela	prigradska	O_3 ; NO_2
HR 05	Hum (otok Vis)	ruralna pozadinska	O_3
HR 05	Žarkovica (Dubrovnik)	prigradska	O_3 ; NO_2 ; PM_{10} ; $PM_{2,5}$
HR ZG	Zagreb-1	prometna	NO_2 ; PM_{10} ; benzen, BaP; PAU, Hg, teški metali
HR ZG	Zagreb-3	gradska pozadinska / prigradska (O_3)	O_3 ; NO_2 ; PM_{10} ; BaP, PAU; HOS-evi
HR ZG	Velika Gorica	gradska pozadinska / prigradska (O_3)	O_3 ; NO_2 ; $PM_{2,5}$
HR ZG	Zagreb PPI $PM_{2,5}$ - Ksaverska cesta	gradska pozadinska	PPI $PM_{2,5}$ kemijski sastav $PM_{2,5}$
HR OS	Osijek-1	prometna	O_3 ; NO_2 ; benzen, PM_{10} ; $PM_{2,5}$
HR RI	Rijeka-2	gradska pozadinska / prigradska (O_3)	O_3 ; SO_2 ; NO_2 ; PM_{10} ; $PM_{2,5}$
HR ST	Split-1	gradska pozadinska / prigradska (O_3)	O_3 ; SO_2 ; NO_2 ; PM_{10} ; $PM_{2,5}$
HR ST	Kaštel Sućurac	prigradska pozadinska	SO_2 ; NO_2

(2) Podaci iz stavka 1. ovoga članka sastavni su dio informacijskog sustava zaštite zraka i koriste se za potrebe godišnjeg izvješća o kvaliteti zraka i za uzajamnu razmjenu informacija i izvješćivanja o kvaliteti zraka između Agencije za zaštitu okoliša i Europske komisije.

Članak 5.

(1) Lokacije postojećih mjernih postaja u državnoj mreži za trajno praćenje kvalitete zraka su:

- Zona HR 01: lokacije Kopački rit, Desinić i Bilogora
- Zona HR 02: lokacije Slavonski Brod-1, Sisak-1 i Kutina-1
- Zona HR 03: lokacije Plitvička jezera, Parg
- Zona HR 04: lokacija Višnjan
- Zona HR 05: lokacije Polača (Ravni kotari), Vela straža (Dugi Otok), Hum (otok Vis), Opuzen (Delta Neretve), Žarkovica (Dubrovnik)
- Aglomeracija HR ZG: lokacije Zagreb-1, Zagreb-2, Zagreb-3
- Aglomeracija HR OS: lokacija Osijek -1
- Aglomeracija HR RI: lokacija Rijeka-2

(2) Lokacije novih mjernih postaja u državnoj mreži za trajno praćenje kvalitete zraka su:

- Zona HR 01: lokacija Varaždin
- Zona HR 02: lokacija Slavonski Brod-2
- Zona HR 03: lokacija Karlovac
- Aglomeracija HR RI: lokacija Omišalj (otok Krk)
- Aglomeracija HR ST: lokacija Split-2
- Aglomeracija HR ZG: lokacija Zagreb za PPI $PM_{2,5}$
- Aglomeracija HR ST: lokacija Split za PPI $PM_{2,5}$
- Aglomeracija HR OS: lokacija Osijek za PPI $PM_{2,5}$

(3) Postaje iz stavka 2. ovoga članka uspostaviti će se do 31. prosinca 2016. godine.

Članak 6.

Mjernim mjestima u smislu članka 4. ove Uredbe podrazumijevaju se i mjerne postaje koje nisu sastavni dio državne mreže i to:

ZONA / AGLOMERACIJA	LOKACIJA MJERNE POSTAJE	JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE
HR ZG	Velika Gorica	Grad Velika Gorica
HR 04	Pula Fižela	Grad Pula
HR ST	Split-1	Grad Split
HR ST	Kaštel Sućurac	Grad Kaštela
HR ZG	Zagreb, Ksaverska cesta	Grad Zagreb

Članak 7.

Stupanjem na snagu ove Uredbe prestaje važiti Uredba o utvrđivanju lokacija postaja u državnoj mreži za trajno praćenje kakvoće zraka (Narodne novine, broj 4/2002).

Članak 8.

Ova Uredba stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

Klasa:
Urbroj:
Zagreb,

Predsjednik
Zoran Milanović, v. r.

OBRAZLOŽENJE

PRIJEDLOG UREDBE O UTVRĐIVANJU POPISA MJERNIH MJESTA ZA PRAĆENJE KONCENTRACIJA POJEDINIH ONEČIŠĆUJUĆIH TVARI U ZRAKU I LOKACIJAMA MJERNIH POSTAJA U DRŽAVNOJ MREŽI ZA TRAJNO PRAĆENJE KVALITETE ZRAKA

Sukladno mišljenju Ureda za zakonodavstvo Vlade RH promijenjen je naziv Uredbe iz „Uredba o utvrđivanju lokacija mjernih postaja u državnoj mreži za trajno praćenje kvalitete zraka i popisa mjernih mjesta za praćenje koncentracija onečišćujućih tvari u zraku“ u „Uredba o utvrđivanju Popisa mjernih mjesta za praćenje koncentracija pojedinih onečišćujućih tvari u zraku i lokacijama mjernih postaja u državnoj mreži za trajno praćenje kvalitete zraka“.

Sukladno članku 19., stavku 5. i članku 27. stavku 3. Zakona o zaštiti zraka (Narodne novine, br. 130/2011) dana je ovlast Vladi Republike Hrvatske da donese Uredbu kojom će se utvrditi lokacije mjernih postaja u državnoj mreži za praćenje kvalitete zraka i definirati popis mjernih mjesta u mreži za uzajamnu razmjenu informacija i izvješćivanja o kvaliteti zraka sa Europskom komisijom.

Uredba o utvrđivanju lokacija mjernih postaja u državnoj mreži za trajno praćenje kvalitete zraka i popisa mjernih mjesta za praćenje koncentracija onečišćujućih tvari u zraku se donosi na osnovi Plana zaštite zraka, ozonskog sloja i ublažavanja klimatskih promjena u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2013. do 2017. godine (Narodne novine, broj 139/2013), koji je usvojen na sjednici Vlade održanoj 14. studenoga 2013. godine, te na osnovi Uredbe o određivanju zona i aglomeracija prema razinama onečišćenosti zraka na teritoriju Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 1/2014).

Ovom se Uredbom utvrđuju lokacije mjernih postaja u državnoj mreži za trajno praćenje kvalitete zraka u zonama i aglomeracijama na teritoriju Republike Hrvatske. Uredbom se također utvrđuje i popis mjernih mjesta za praćenje koncentracija sumporovog dioksida, dušikovog dioksida i dušikovih oksida, lebdećih čestica (PM₁₀ i PM_{2,5}), olova, benzena, ugljikovog monoksida, prizemnog ozona i prekursora ozona, arsena, kadmija, žive, nikla, benzo(a)pirena i drugih policikličkih aromatskih ugljikovodika u zraku koji će se koristiti u mreži za razmjenu podataka i izvješćivanja o kvaliteti zraka sa Europskom komisijom.

Kao stručne podloge za pripremu prijedloga ove Uredbe korišteni su dokumenti koje je Državni hidrometeorološki zavod izradio u 2012. godini u skladu s odredbama Direktive 2008/50/EZ i to:

- „Ocjena kvalitete zraka na teritoriju Republike Hrvatske u razdoblju 2006.-2010. godine prema EU Direktivi 2008/50/EZ“ koja sadrži analizu i ocjenu kvalitete zraka na području Republike Hrvatske u razdoblju od 2006. – 2010. godine,
- „Analiza mikrolokacija i mjerne opreme mjernih postaja za mjerenje kvalitete zraka“, te
- „Prijedlog mreže za praćenje kvalitete zraka u Republici Hrvatskoj prema zahtjevima Direktiva 2008/50/EZ i 2004/107/EZ“.

Ocjena je izrađena na osnovi raspoloživih podataka mjerenja sa mjernih postaja Državne mreže za praćenje kvalitete zraka, podataka mjerenja sa automatskih mjernih postaja mreža za praćenje kvalitete zraka lokalne i područne (regionalne) samouprave, podataka mjerenja

kemijskog sastava oborine na postajama mjerne mreže Državnog hidrometeorološkog zavoda te podataka proračuna koncentracija onečišćujućih tvari i njihovog taloženja za područje Republike Hrvatske, dobiveni primjenom regionalnih i lokalnih modela za proračun prijenosa i taloženja onečišćujućih tvari na području Europe (EMEP program LRTAP konvencije). Dodatne analize, kao i analize rezultata modeliranja rasprostiranja i taloženja onečišćujućih tvari sukladno zahtjevima Direktive 2008/50/EZ provedene su s ciljem stjecanja što potpunije slike o stanju kvalitete zraka i na područjima gdje se mjerenja ne provode.

Procjena kvalitete zraka na cjelokupnom teritoriju Republike Hrvatske daje se za zone i aglomeracije svakih pet godina na temelju mjerenja u državnoj mreži za trajno praćenje kvalitete zraka.

Kriteriji za odabir lokacije i mjerila za određivanje minimalnog broja mjernih mjesta za praćenje onečišćujućih tvari u zraku propisana su Pravilnikom o praćenju kvalitete zraka (Narodne novine, broj 3/2013).

Nastavno na navedene dokumente, prijedlogom nove Uredbe se u odnosu na važeću Uredbu o utvrđivanju lokacija postaja u državnoj mreži za trajno praćenje kakvoće zraka (Narodne novine, broj 4/2002) povećava broj mjernih postaja u državnoj mreži za trajno praćenje kvalitete zraka te se također predlaže i popis mjernih mjesta koja će se koristiti za uzajamnu razmjenu informacija i izvješćivanja o kvaliteti zraka sa Europskom Komisijom.

Prijedlog nove državne mreže za trajno praćenje kvalitete zraka u Republici Hrvatskoj sastoji se od 27 stalnih mjernih postaja u 5 zona i 4 aglomeracije u sklopu koje je predloženo:

- zadržavanje 19 postojećih mjernih postaja (Kopački Rit, Desinić, Bilogora, Slavonski Brod-1, Sisak-1, Kutina-1, Plitvička Jezera, Parg, Višnjan, Polača-Ravni Kotari, Vela straža-Dugi Otok, Hum-otok Vis, Opuzen-Delta Neretve, Žarkovica-Dubrovnik, Zagreb-1, Zagreb-2, Zagreb-3, Osijek-1 i Rijeka-2),
- uspostava 8 novih mjernih postaja (Varaždin, Slavonski Brod-2, Karlovac, Zagreb-PPI PM_{2,5}, Split-PPI PM_{2,5}, Osijek-PPI PP_{2,5}, Omišalj-otok Krk, Split-2), te
- ukidanje postojeće mjerne postaje Rijeka – 1.

Predloženi popis mjernih mjesta u zonama i aglomeracijama koja će se koristiti za uzajamnu razmjenu informacija i izvješćivanja o kvaliteti zraka sa Europskom Komisijom sastoji se od ukupno 21 mjernog mjesta od kojih je:

- 17 mjernih mjesta na lokacijama mjernih postaja iz državne mreže, i
- 4 mjerna mjesta na lokacijama mjernih postaja koje nisu dio državne mreže (Fižela-Pula, Velika Gorica, Split-1 i Kaštel Šućurac).

Kriteriji za klasifikaciju mjernih mjesta u zonama i aglomeracijama propisani su Pravilnikom o praćenju kvalitete zraka i to posebna klasifikacija za ozon (gradska, prigradska, ruralna i ruralna pozadinska) i klasifikacija za ostale onečišćujuće tvari (prometna, industrijska, gradska, gradska pozadinska, ruralna pozadinska). Popisom je također određeno i gradsko pozadinsko mjesto za mjerenje koncentracija lebdećih čestica PM_{2,5} radi određivanja pokazatelja prosječne izloženosti (PPI, eng. AET) i ostvarenja ciljanog smanjenja izloženosti na nacionalnoj razini u odnosu na isti.

Stupanjem na snagu nove Uredbe prestaje važiti Uredba o utvrđivanju lokacija postaja u državnoj mreži za trajno praćenje kakvoće zraka (Narodne novine, broj 4/2002).

Odredbe prijedloga ove Uredbe u skladu su s odredbama sljedećih direktiva Europske unije:

- Direktiva 2008/50/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2008. o kvaliteti zraka i čistom zraku za Europu (SL L 152, 11.6.2008.),
- Direktiva 2004/107/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. prosinca 2004. koja se odnosi na arsen, kadmij, živu, nikal i policikličke aromatske ugljikovodike u vanjskome zraku (SL L 23, 26.1.2005.).